No. 962 Zaterdag 7 Juni 1902. 19de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 7 Juni

VEREENVOUDIGING VAN ONDERWIJS.

Lang heeft ons onderwijs in breede kringen gegolden als het *non plus ultra* van wijze voorzorg in zake de vorming van het opgroeiend geslacht. De Nederlandsche onderwijsinrichting was een der gloriën, waardoor ons kleine vaderland groot mocht heeten.

Aan dat onderwijs konden nooit genoeg schatten besteed worden. Het waarborgde immers de toekomst van het vaderland.

Geen volk zou zich op den duur in ontwikkeling, beschaving, werkkracht, ondernemingsgeest enz. enz. kunnen meten met het Nederlandsche, dat immers werd opgevoed naar de beproefde regelen van de moderne paedagogiek.

Sedert enkele jaren echter begint die bij velen gevestigde overtuiging omtrent de voortreffelijkheid van ons onderwijsstelsel te wankelen.

Van christelijke zijde is er sinds lang gewezen op één groot gebrek in dat onderwijs, namelijk zijn eenzijdig verstandelijke richting ten nadeele der vorming van gemoed en karakter.

Geen wonder: de krachtigste factor ter vorming van het karakter, de godsdienst werd bij het openbaar onderwijs gemist.

Niettegenstaande, met name voor het lager onderwijs, de wet opleiding tot christelijke deugden voorschreef, bleef het positieve Christendom als de gevaarlijkste dwaalleer zorgvuldig buiten de school gebannen.

Intusschen is het gemis van degelijk opvoedende kracht niet de eenige grief die tegen ons onderwijs wordt ingebracht.

De eenzijdig overheerschend verstandelijke richting en bovenal de overlading met niet te verwerken massa's leerstof, vooral bij het middelbaar en gymnasiaal onderwijs, heeft in den laatsten tijd de aandacht getrokken van ernstige mannen, die het goed meenen met de vaderlandsche jeugd en van nabij bekend zijn met de kwellingen, waaraan ons onderwijsstelsel onze jongens en meisjes blootstelt.

Een van de ergste dier kwellingen zijn zeker wel de examens met het africhtingsstelsel, dat zij noodzakelijk meebrengen en dat zoo gevaarlijk kan werken op de jeugdige hersenen.

Ieder, die kinderen heeft, welke voor het een of ander examen moet worden „klaar gemaakt," weet, aan welke zware proef soms de beklagenswaardige kleinen onderworpen worden.

Herhaaldelijk kan men in de onderwijsbladen klachten lezen over de noodlottige gevolgen, die dat inpompen van examenwijsheid voor de leerlingen hebben kan.

Ten einde nu te komen tot een hervorming van ons onderwijsstelsel, waardoor de gevaren der overlading en der examenafrichting kunnen bezworen worden, heeft zich te Arnhem gevormd een „Vereeniging tot vereenvoudiging van Examens en Onderwijs."

Die vereeniging stelt zich ten doel „zoodanige hervormingen op het gebied van examens en onderwijs te bewerken, dat betere waarborgen voor algemeene ontwikkeling en beschaving zullen verkregen worden, zonder dat de gezondheid van lichaam en geest door overlading in gevaar zal kunnen gebracht worden."

Zij wenscht te onderzoeken: *a* „hoe het aantal examens te beperken is en hoe de onvermijdelijke examens te vereenvoudigen zijn; *b.* hoe het onderwijs zou kunnen ingericht worden, om algemeen ontwikkelde en beschaafde menschen te vormen, zonder gevaar voor lichaam en geest."

Zij wil omtrent de overlading door examens en onderwijs gegevens verzamelen, om daarop de aandacht van de autoriteiten te vestigen en bij deze op invoering van de noodige veranderingen aan te dringen.

In No. 1 van het orgaan dezer vereeniging wordt te recht met kracht gewaarschuwd voor het tegen heug en meug opdringen van geestesvoedsel boven de verduwingskracht van de jeugdige magen: ....„Zoo iets heeft dagelijks plaats in die inrichtingen, waar aan onze kinderen, die de vrijheid missen om voor de uitnoodiging te bedanken, niet alleen een groot aantal geestelijke gerechten wordt voorgezet, maar een te groote hoeveelheid, onafhankelijk van de sterkte van hun geestelijke maag, wordt opgedrongen. Wanneer dit zich bepaalt tot wat voor het leven noodzakelijk is, kunnen wij daartegen geen bezwaar hebben, omdat zij in dit opzicht alles moeten leeren eten, maar zoodra de opgedrongen portie te groot wordt en de nagerechten, het niet noodzakelijke, komen, dan moet men alleen in de smakelijkheid der bereiding zijn kracht zoeken en ieder kind daarvan zooveel laten gebruiken, als zijn geestelijke maag zonder schade verteren kan. Want door een tegen heug en meug opdringen van het noodige en het niet noodzakelijke verwekt men afkeer van beide, en, wat nog erger is, men verhindert de goede vertering ook van het noodige. De gevolgen liggen voor de hand.

„Om redenen van verschillenden aard wordt dit door velen ontkend, maar wij zijn overtuigd dat het door nog grooter aantal beaamd wordt. Tot nu toe is het een strijd geweest tusschen ja en neen, omdat de gegevens niet bij elkaar gebracht zijn en men van beide zijden te subjectief is te werk gegaan.

„Innig overtuigd als wij zijn, door langdurige waarneming, zoowel in als buiten de school, dat onze kinderen „overladen" worden, willen wij langs dezen weg trachten te komen tot het vastellen van de juiste oorzaken en verzamelen van de gegevens, welke ook anderen zullen overtuigen."

Die gegevens verwachten zij allereerst van medestanders in de onderwijswereld, verder van hen, die door de natuur aangewezen zijn om voor de belangen der kinderen te waken, de ouders en eindelijk ook van degenen, die geroepen zijn goed te maken wat school en huis bedorven hebben, namelijk de geneesheeren.

Wij van onzen kant begroeten met ingenomenheid deze vereeniging, die den eersten stoot kan geven tot een heilzame beweging.

Men moge toch eindelijk eens begrijpen, dat kinderen opvoeden niet bestaat in het opproppen der hersenen met dingen, welke van geen practisch nut zullen wezen, maar veeleer in het geleidelijk ontwikkelen van verstand en hart.

Een grondige hervorming van ons onderwijsstelsel is noodzakelijk.

Een schoone taak is ook hier weggelegd voor ons christelijk ministerie, dat er in slagen moge een einde te maken aan de misstanden, waartoe het eenzijdig drijven der liberale ministers op onderwijsgebied heeft geleid.

Aan minister Kuyper, die al sinds jaar en dag in den *Standaard* op de noodlottige „hypertrophie" bij het onderwijs heeft gewezen, kan de taak ten volle toevertrouwd heeten. Het doet ons genoegen dat een vereeniging van openbaar onderwijs-mannen zich alvast met de voorbereiding van het gewichtige werk belast.

HET BIJZONDER ONDERWIJS in de kolonie Curaçao.

Dezer dagen lazen wij in een paar oude nummers van *Het Huisgezin* van het vorige jaar het volgende:

In het regeeringsverslag en de begrooting der kolonie Curaçao hebben wij met belangstelling gezocht naar de cijfers en andere gegevens betreffende het onderwijs.

Welnu, deze uitkomsten zijn de mededeeling waard.

Feuilleton.

Het Communiekind van den werkman.

Het was Vrijdag-avond vóór den Witten Zondag. In de woning van Frans, den „spinner", zag het er niet te best uit; scherpe tegenstellingen huisden daar dicht bij malkaar.

Frans de „spinner", een man in de beste jaren, liep in het kamertje op en neer en vloekte en schold op de geheele wereld, maar vooral op alle rijken en hooggeplaatsten. Zijn gelaat vertoonde bij het lamplicht die verdachte kleur, welker oorsprong uit de herberg komt, of juister gezegd uit het vat. Het voorwerp zijner verbolgenheid was op de eerste plaats een wit japonnetje, dat aan de kastdeur hing, het zou overmorgen zijn kind, zijn eenig dochtertje, tooien voor de Eerste Heilige Communie; de echtgenoote van den fabrikant Nord had het brave meisje gebracht Maar Frans, opgewonden door bier en verhit door dranken, opgeruid door het gewouwel van half beschonken kameraden en van een krantje, dat hij sedert den laatsten tijd las, had gedreigd, de nieuwe jurk op straat te smijten, en had luide geschreeuwd, zoodat de rijke mevrouw, die nog aan de deur bij zijne vrouw stond te praten, het hooren kon: „De rijke lui moesten hun werklieden beter betalen, dan zouden deze zelve de kleeren voor hunne kinderen koopen!" De echtgenoot van den fabrikant had zich bij die leelijke taal omgedraaid en doodbedaard tegen den spinner gezegd: „Wanneer mijn man ook zoo dikwijls in 't koffiehuis verkeerd had, als tegenwoordig sommige werklieden doen, dan zou ook hij heden arm en behoeftig zijn. Waarom kondet gij twee jaar geleden met uwe wekelijksche verdiensten goed rondkomen en nu niet meer, alhoewel gij meer loon ontvangt? Honderden menschen zouden blijde zijn en dankbaar, als zij uw inkomen genoten. Orde en spaarzaamheid zijn op de eerste plaats noodig, dan volgt het overige van zelven,"

Frans had hierop niets weten te antwoorden; de dame had met hare woorden hem ter dege neergezet. Bovendien was haar echtgenoot zijn patroon, die hem werk verschafte, hem elk oogenblik kon ontslaan en bij wien hij trouwens niet in een goed blaadje stond. Toen mevrouw Nort vertrokken was, begon de spinner eerst recht uit te varen. Tot zijnen toorn zal wel hebben bijgedragen, dat hij met zich zelven in onmin leefde en door eigen schuld ongelukkig was. Vroeger was hij een heel ander mensch geweest, tevreden, vroolijk en opgeruimd en gelukkig met zijn gezin, tot dat hij, door opruiing, de herberg bezocht en tot ongeregeldheden verviel, waardoor zijn geluk en vrede hem ontnomen, zijn leven vergiftigd en verbitterd werd.

De rampzalige koelde zijn drift nog steeds aan de zijnen, toen er plotseling van de straat af muziek weerklonk. Frans de „spinner" trad aan het venster en zag, hoe door de donkere stegen een roode gloed schemerde; vele menschen snelden voorbij, naar de fabriek toe, en de muziek schalde ruischend door de duisternis.

Hij stiet het raam open en hoorde de woorden: „Fakkeloptocht, serenade," nu trok hij haastig zijn jas aan en ging naar buiten, nadat hij zijn dochtertje had gezegd, mee te gaan. „Ach, vader, ik zou veel liever hier blijven en bidden," meende het goede kind, „ik word anders zoo verstrooid voor het feest van overmorgen." Maar de moeder had het meisje toegefluisterd: „'t Is beter, dat je meegaat, offer het den goeden God op; Hij leest immers in je ziel."

Zoo was dan Lina met haren vader door de straten gegaan. Ginds zagen zij het huis van den fabrikant Nort helder verlicht, een mannenkoor zong juist een schoon lied, het volk stond in een wijden kring er om heen te luisteren, en daarboven voor het raam stonden verscheidene menschen het eerbetoon aan te hooren.

Frans wilde vertoornd naar huis terugkeeren, toen hij zag, wien de serenade gold, maar Lina hield hem staande en zei: „Kijk, vader, daar is de bisschop!"

„Wat — de bisschop?" vroeg hij verwonderd.

„Ja, zeker, vader," klonk het antwoord; „kijk, die groote heer met den langen baard en het kruis op zijne borst, dat is de broeder van mevrouw

Op het eiland Curaçao bedraagt het aantal schoolgaande kinderen 3305. — Bijlage E van het verslag, waarin vermoedelijk wordt opgegeven, hoeveel van deze kinderen de openbare, hoeveel de bijzondere scholen bezoeken, hebben wij tot dusver niet ontvangen,

Op de overige eilanden der kolonie bedraagt het aantal schoolgaande kinderen 2168, van welke 1533 de bijzondere, 635 de openbare school bezoeken.

En nu de kosten van het onderwijs.

Het openbaar onderwijs op het eiland Curaçao kost f37.997. Negen bijzondere scholen ontvangen te zamen een subsidie van f9000.

Al ontbreken ons op het oogenblik de vergelijkende cijfers voor het eiland Curaçao, dit weten wij in ieder geval, dat het aantal leerlingen der bijzondere scholen dat der openbare scholen overtreft. Toch ontvangt het bijzonder onderwijs maar f9000 subsidie, terwijl het openbaar onderwijs f38.000 kost.

Zeer terecht is bij het onderzoek der begrooting van Curaçao in de afdeelingen „van verschillende zijden" betoogd, *dat een belangrijke verhooging der subsidiën aan bijzondere scholen als een eisch van billijkheid moet worden beschouwd.* (N°. 4066, dd. 14 Nov. 1901)

Nu ons uitvoeriger gegevens ten dienste staan dan een maand geleden, kunnen wij meedeelen:

1°. dat op het eiland Curaçao aan 20 openbare onderwijzers en onderwijzeressen te zamen betaald wordt f38,000, terwijl 9 bijzondere een scholen gezamenlijk f9000 subsidie ontvangen;

2°. dat op de overige eilanden het openbaar onderwijs voor zijn 635 leerlingen 15,600, het bijzonder onderwijs voor zijn 1533 leerlingen f6000 ontvangt. Een leerling der openbare school kost de kolonie meer dan vier en twintig, een leerling der bijzondere school nog geen vier gulden. Heel natuurlijk was dus de aandrang bij den minister, om nog in deze begrooting een verhooging van het bedrag der thans genoten subsidie op te nemen.

Om twee redenen hadden andere leden tegen verhooging beslist bezwaar: 1o. omdat de financieele toestand der kolonie geen verhooging toelaat; 2o. omdat zij van het onvoldoende der thans gegeven subsidie niet overtuigd waren.

Het tweede bezwaar is eenvoudig niet te weerleggen; wie, waar de cijfers zóó duidelijk spreken, nog niet overtuigd is, wordt het nooit. De subsidie is uit *billijkheidsoogpunt onvoldoende*, en daarmee uit.

Wat het eerste bezwaar betreft, dienden de heeren te bedenken, dat, kwamen de kinderen, die thans bijzonder onderwijs genieten, ten laste van de openbare school, de begrooting met tienduizenden guldens zou moeten worden vermeerderd.

Nu kan men met enkel duizenden guldens klaar komen. En zóó arm is Nederland niet, of het kan die, ten einde een eenigszins billijker verhouding te scheppen, wel bijpassen. (N°. 4080, dd. 15 Dec. 1901.)

Artikel 33 niet tot zijn recht.

Eindelijk is er dan toch eens een schoolopziener, die, in het district 's Gravenhage, den moed heeft ruiterlijk te erkennen, dat het fameuze artikel 33 der schoolwet, waarin het doel van het onderwijs wordt omschreven, „nog lang niet tot zijn volle recht wordt gebracht."

De onderwijzers — zegt hij — beijveren zich wel, de verstandelijke vermogens hunner leerlingen te ontwikkelen, maar aan opleiding tot maatschappelijke deugden wordt weinig of in 't geheel niet gedacht.

Verder:

De opvoeding ontbreekt op menige school. De allereenvoudigste vormen van netheid, orde, beleefdheid zijn op vele plaatsen van het platteland onbekend. De katholieke meisjesscholen, sommige christelijke scholen en zeer enkele openbare scholen maken hierop een gunstige uitzondering."

De Zusters-onderwijzeressen mogen over dezen welverdienden lof voldaan zijn.

Maar hoe treurig ziet het er overigens met het onderwijs uit, als wij moeten vernemen, dat er aan opleiding tot maatschappelijke deugden weinig of in 't geheel niet gedacht wordt, dat de opvoeding op menige school ontbreekt.

Het is niet vleiend voor de onderwijzers, wanneer van hen gezegd wordt, dat zij de eerste eigenschap, in een onderwijzer gevorderd, die van opvoeder te zijn, missen.

Van een ander, niet minder belangrijk punt, in art. 33 vervat, zwijgt de schoolopziener.

Wij weten, dat de onderwijzers wel de verstandelijke vermogens der kinderen ontwikkelen, maar dat zij, voor de meerderheid, aan de maatschappelijke deugden niet denken; doch wij vernemen niets van de opleiding tot alle christelijke deugden.

Hoe staat het daarmee? Of acht de schoolopziener het de moeite niet waard, zich daarmee bezig te houden? Maar dan diende hij toch te bedenken, dat, hoe wenschelijk maatschappelijke deugden ook zijn, ze in waarde bij de christelijke ver ten achter staan.

En waar nu aan de maatschappelijke deugden geen aandacht wordt geschonken, daar kan men zich zonder meer verzekerd houden, dat aan de christelijke in het geheel niet wordt gedacht.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke berichten.

Dinsdagnacht om 2 uur is de Weleerw. Zuster BLANDINE (THERESIA JOHANNA WUBBE,) in het St. Antoniusgesticht, klooster der Eerw. Zusters op Scharloo, in den Heer overleden.

Slechts weinige dagen te voren greep een lichte koorts haar aan, welke haar naar het graf zou voeren. Haar leeftijd deed aanstonds het ergste vreezen, zoodat de Weleerw. Zuster reeds Zaterdag de H. Sacramenten heeft ontvangen. Steeds bleef zij opgeruimd, zelfs vroolijk en sprak herhaaldelijk met hartelijkheid over haar familie in Holland. De koorts sloopte haar laatste krachten en maakt een einde aan dit lang en welbesteed leven.

THERESIA JOHANNA WUBBE werd den 2 Juli 1824 te Leiden geboren, trad in de Congregatie der Eerw. Zusters van Liefde te Rozendaal den 26 Aug. 1855 en legde den 2den September 1856 hare beloften af. Den 14 Juni 1857 kwam Zij naar Curaçao en werkte achtereenvolgens op Bonaire, Aruba, in de verschillende buitendistricten van Curaçao, maar voornamelijk in de stad aan de „Overzijde" in het St. Martinusgesticht. De dood vond Haar nog werkzaam, want in de laatste jaren gaf Zij onderricht in fraaie handwerken in het Sint Antoniusgesticht op Scharloo.

Zij rust op het kerkhof van Pietermaai en wacht daar de opstanding ten eeuwigen leven. Het eeuwige liche verlichte Haar!

Valsch geld.

Door den Procureur-generaal is bekendgemaakt, dat er in Merida valsche zilverstukken van 5 bolivares in omloop zijn alsmede valsche centen.

Het publiek zij dus gewaarschuwd.

Bonaire.

Onze collega *La Cruz* deelt mede, dat Zaterdag ll. op Bonaire het bestuur is gekozen der onderafdeeling van de „Curaçaosche Maatschappij". Dr. A. de Maak is president, J. J. Debrot, vice-president, C. J. Krijt, secretaris, J. Herrera, penningmeester en J. H. C. B. Hellmund, lid.

— Vier nieuwe lantaarns zijn er thans geplaatst langs den weg naar de Kerk. Een flinke verbetering.

Martinique en St. Vincent.

Wij meenden, dat het onzen lezers aangenaam kon wezen een volkomen verslag te lezen van de ramp op Martinique, zooals dit wordt medegedeeld door de telegrammen in *De Surinamer*, vooral omdat wij er nog menige bijzonderheid in vinden, welke hier niet werd bekend gemaakt

ST. PIERRE (*Martinique*) 3 uur nam. Tegen 1 uur kwam een lavastroom uit den krater aanrollen in de richting van het dal der Witte Rivier. De fabriek Guérin is gedeeltelijk ingestort en heeft het geheele personeel onder de puinen begraven. Men gelooft, dat bij het geheel onverwachte ongeluk vele slachtoffers gebleven zijn. Toen de lava de zee bereikte, trok deze hare wateren plotseling terug, om ze vervolgens als een ontzaggelijke golf op de kust te werpen, waarbij twee stoombarkassen der fabriek Guérin zonken. Vreeselijke paniek. De bewoners vluchten naar de bergen.

— 3 uur 20. De vulkaan rookt zeer sterkt de aarde beeft licht. De werking der zee heeft slechts een kwartier uurs geduurd. De booten op de reede hebben niet geleden, doch werden door de golven alleen dichter naar den wal gestuwd. De booten schijnen zich gereed te maken de ankers te lichten.

— 8 uur. De fabriek Guérin bestaat niet meer. Over eene lengte van 600 M. is alles 10 M. dik bedekt met slijkerige lava. De lava heeft eene diepe voor in de aarde gemaakt.

Een dikke nevel belet den berg Pelée te onderkennen.

7 Mei. Volgens den heer Sully neemt de uitbarsting in hevigheid af. De hoogte van de aschkolom, die in den nacht van Zondag op Maandag 5600 M. was, bedroeg dezen morgen slechts 2500 M. De lava in het dal der Witte Rivier komt niet meer tot aan de zee. Vele toeristen begeven zich naar den krater. De Gouverneur heeft eene commissie van onderzoek benoemd; de uitkomsten zullen gepubliceerd worden.

— De kabel van Martinique naar Porto Plata is 17 mijlen van hier door de vulkanische werking gebroken. De kabelboot is reeds vertokken om hem te herstellen. De Engelsche kabels van Martinique naar Guadeloupe, naar Dominica en naar St. Lucie zijn gebroken.

9 Mei. — St. Pierre en hare omstreken zijn gisterenmorgen te 8 uur door een vreeselijke ramp vernield. Een dikke rookkolom verhief zich uit den krater van den berg Pelée en werd onmiddellijk gevolgd door een regen van gloeiende lava. In één oogenblik vormden stad en voorsteden een vuurzee. De te hulp gezonden booten konden de kust slechts tegen den namiddag bereiken uit hoofde der verstikkende hitte en van den vuur- en aschregen. De Suchet kwam gisterenavond hier terug met een 30-tal vreeselijk verbrandde gewonden, van wie 9 stierven bij het overbrengen naar het hospitaal. Men schat het getal slachtoffers op 25.000. Men heeft geen berichten aangaande den Gouverneur en de commissie van onderzoek.

Te Fort de France steeg het water tegen 8 uur in den morgen vrij plotseling, vervolgens werd de hemel be-

---

Nort; hij is bisschop of zelfs aartsbisschop in Indië en is vandaag aangekomen; hij wil een tijdje hier blijven, alvorens hij weer naar Azië vertrekt en afscheid van zijne zuster neemt."

Zoo bleef Frans de „spinner" nog een poos en hoorde de serenade mede aan, totdat deze was afgeloopen, en keek ook nog eens naar den vreemden bisschop; eindelijk keerde hij zich om, ten einde huiswaarts te gaan. Daar stiet iemand hem aan en zei: „Frans, kom je nog niet een oogenblik ginds in „de Kan?"

„O vaderlief, ga met mij naar moeder!" smeekte zijn dochtertje. Maar te vergeefs; hij stuurde haar alleen naar huis en zat kort daarop in de kroeg. Desniettemin was hij dien avond niet prettig gestemd; het scheen hem toe, alsof hem iets bijzonders boven 't hoofd hing.

Zoowat een half uur later kwam eene buurvrouw hem verzoeken, thuis te komen. Er was een ongeluk gebeurd.

„Wat?" schreeuwde Frans verschrikt.

„Je Lina heeft haar been gebroken. Een paar ondeugende jongens hebben haar geplaagd, het kind wilde vluchten, struikelt en valt, en het ongeluk is gebeurd."

„Dat heb jij op je geweten," zei hij bij zich zelven en snelde naar huis. Zwijgend en wrevelig trad hij binnen. De chirurgijn, die gehaald was, zette juist het been, het kind kermde van pijn.

„Dat is jouw schuld," sprak wederom zijn geweten. Zijn kind keek hem van tijd tot tijd met oogen, welke van pijn dof waren, smeekend aan; kij kon dien blik niet verdragen.

„Het is niet erg," troostte de chirurgijn, een eenvoudige beenbreuk; binnenkort is alles weer genezen."

„Maar de eerste Heilige Communie!" zuchtte Lina. Doch toen zij den blik haars vaders zag, zweeg zij. Dien nacht waakte hij aan het bed van zijn dochtertje. Den volgenden dag kwamen verscheiden menschen het verongelukte kind bezoeken; Frans stond er verbaasd van, dat noch zijne vrouw noch zijn dochtertje ook maar uit de verte er op zinspeelde, dat hij eigenlijk zijn kind had moeten thuisbrengen, maar integendeel dankbaar hem prezen, omdat hij den heelen nacht bij Lina gewaakt had. Ook mevrouw Nort kwam en zei: Als ik had kunnen vermoeden, dat dit ongeluk u boven 't hoofd hing, dan zou ik gisteren niet zulke scherpe woorden gebezigd hebben." Hij antwoordde echter daarop: „Ik ben nu toch verplicht te gelooven dat onze Lieve Heer mij gestraft heeft voor den hoogmoed ten opzichte van het witte jurkje. Nu zou ik blijde zijn, als Lina het kon aantrekken."

Toen had die deftige mevrouw met stralende oogen hem hare hand toegestoken en gezegd: „Frans, jullie kind zal morgen toch haar feestdag hebben Ik ga onmiddellijk naar mijnheer den pastoor; hij zal het zeker wel in orde brengen."

De Witte Zondag was aangebroken, het kamertje van het verongelukte kind was feestelijk versierd met kruisbeeld, brandende kaarsen en bloemen. De godsdienstoefening voor de parochie was afgeloopen; daar bewoog zich een lange stoet, overluid biddend in processie naar het huisje, waar Frans de „spinner" woonde. Alle communicanten namen er aan deel, de geheele gemeente vergezelde het Allerheiligste. En nu trad de eerwaarde heer pastoor in het huis, twee kapelaans volgden en achter hen in paarse toga, met het gouden kruis op de borst en den fonkelenden ring aan de hand, de magere, door de zon gebruinde missiebisschop: deze bracht het Lichaam des Heeren naar het arme kind. En terwijl hij voor de armoedige tafel knielde, waarop hij het Allerheiligste had geplaatst, kon Frans op zijn gemak het afgesloofde, vergeestelijkt gelaat van den apostel beschouwen en het litteeken van de vreeselijke wonde zien, welke de bisschop eens ter wille van zijn geloof ontvangen had.

En nu naderde de bisschop het bedje, waarin het kind lag, en reikte haar voor de eerste maal het Lichaam des Zaligmakers, toe, onder het uitspreken van de woorden der Kerk: „Het Lichaam onzes Heeren Jezus Christus beware uwe ziel tot het eeuwige leven! Amen!"

Voor den prins der Kerk was het kind van den fabriekwerker niet te min, om haar de Heilige Communie te brengen.

Wij willen er nog bijvoegen, dat deze dag ook Frans den „spinner" Gods zegen en genade heeft aangebracht. Hij is tot het heilig geloof teruggekeerd, waarin alleen de ziel haar rust kan vinden.

dekt door een dichte aschwolk en eenige minuten daarna begon het steenen te regenen ter grootte van een erwt. Een paniek ontstond. Het verschijnsel hield een kwatier uurs aan en werd gevolgd door een aschregen, die over het geheele eiland viel. Men is van meening, dat het overige deel der kolonie geen gevaar loopt.

10 Mei. — Gisteren zijn verscheidene stoomers naar St. Pierre vertrokken om te trachten hulp te bieden en levensmiddelen aan te brengen. De stad is slechts één smeulende puinhoop. De straten liggen vol naakte, geheel verkoolde lijken, die een afschuwelijke lucht verspreiden. De meeste slachtoffers zijn bij hunne poging om te vluchten op straat door den dood getroffen. Een uitdrukking van onbeschrijflijken angst is nog op aller aanschijn te lezen. Men heeft de noodige maatregelen genomen om de lijken geheel te verbranden. De kabelboot Pouyer Quertier heeft van Le Prêcheur en Les Abîmes 450 personen aangebracht, die door stroomen lava en slijk ingesloten waren. Bijna alle inwoner van Le Carbet zijn naar Case Pilote gevlucht. Men zegt, dat Morne Rouge niet geteisterd is en dat zich daar zeer veel gewonden bevinden, van alles ontbloot. Men hoort nog steeds een dof (onderaardsch) gerommel. Naar men beweert, is de Engelsche kabelboot Grappler op de reede van St. Pierre verongelukt.

FORT DE FRANCE *Martinique*. 12 Mei 1902. Nadat de overheden St. Pierre bezocht hebben, deelen zij mede, dat de kaaien op sommige plaatsen vooral waar de schepen gewoonlijk aanlegden (Zuidelijk deel), verdwenen zijn. Er is geen spoor van vuur te bespeuren, doch alles is verbrijzeld, alsof er een windhoos heeft huisgehouden. Sedert eergisteren (Zaterdag) is de stad gemakkelijker te genaken; de puinhoopen rooken niet meer en men ziet nu, dat slechts weinigen op straat omgekomen zijn (Dus niet, zooals men eerst meende.) Omstreeks 2000 lijken zijn aangetroffen, overdekt met vreeselijke brandwonden en aan de buitenzijde verkoold. De meeste liggen met het gelaat tegen den grond en de armen naar voren uitgestrekt. Een vrouw werd in zittende houding gevonden met een zak onbeschadigd cassavemeel naast zich. Het centrum der stad en de buurt van het Fort gelijken op eene zee van asch. De omliggende bergtoppen zijn verwoest. Men constateert, dat de vuurregen zich uitstrekte tot op 200 M. van het gehucht Le Carbet. De huizen zijn bijna alle vernield, eenige zijn ongeschonden, maar hunne bewoners zijn gestikt. In den loop van den 10n (Zaterdag) heeft de vulkaan zich aan den kant van St. Pierre geheel ontbloot. Men zoekt tevergeefs naar sporen der ramp. De vulkaan rookt door een krater op de Noordelijke helling aan de zijde van Basse Pointe. Den 9n. en den 10n. hebben de beschikbare stoomers van het strand bij Le Prêcheur en Le Carbet talrijke landlieden opgenomen, die van honger en dorst schier bezweken. Den 9n. is Kapitein Thirion van de kabelboot Pouyer Quertier dwars door een wolk van brandende en verblindende asch gestevend om 456 personen uit Le Prêcheur te redden. Den 10n. redde hij ongeveer 600 personen op gevaar af zijn schip in vlammen te zien opgaan. De Suchet (Kapitein Lebris) nam 800 personen op. Den 11 namen beide booten de laatste personen op, die naar de omstreken van Le Prêcheur waren gevlucht. Zij werden nu geholpen in het zware werk door den Deenschen kruiser Walkyrie. Aldus werden ongeveer 2500 personen gered. De bijzonderheden, door de getuigen der ramp meegedeeld, zijn verschrikkelijk. Zij kwam met zulke snelheid over de stad, dat men er zich geen denkbeeld van kan vormen. Men vermoedt, dat eene ontzaglijke gasontwikkeling eene groote drukking van den dampkring heeft doen ontstaan, welke alles voor zich uitjoeg en omverwierp. Volgens een tuinbouwkundige van Morne Rouge (een gehucht op 7 K. M. afstand van St. Pierre) vertoonde de berg op het oogenblik der ramp 7 lichtende punten. Hij kreeg den indruk, alsof hij door een luchtstroom onweerstaanbaar tot den vulkaan werd getrokken. De berg spleet open en wierp stroom van vuur op St. Pierre.

—Alle geldswaarden, die in de Bank van Martinique aanwezig waren ten bedrage van ongeveer 2.000.000 frs, zijn teruggevonden en naar Fort de France gebracht. De staatskas ligt naar schatting 6 à 8 M. diep onder de asch begraven. De klok van het hospitaal, die onbeschadigd is teruggevonden, stond om 7 uur 50 min. (10 min. vóór acht).

FORT DE FRANCE 13. De bouwvallen van St. Pierre worden door militairen bewaakt uit vrees voor roovers. De gezondheidsraad heeft besloten de bevolking van het Noorden des eilands te verdeelen over de gemeenten van het Zuiden en ze van de noodige levensmiddelen te voorzien. De vulkaan doet nog steeds zijn gerommel hooren; men vreest voor de noordelijke helling tegenover Dominica.

—De R. M. *Sotent* bracht vreeselijke tijdingen aan uit St. Vincent, waar 8 vulkanen in werking zouden zijn. Lava, asch en steenen zouden op de stad Kingstown geworpen zijn. Men spreekt van 500 dooden. Volgens andere berichten zou de ramp van St. Vincent veel grooter zijn en zou men het aantal slachtoffers op meer dan 800 schatten.

FORT DE FRANCE 14. De volgende schepen zijn op de reede van St. Pierre verbrand: de Eng. stoomer *Roraima* en het kabelschip *Grappler* van de West-India Panama Cy.; de zeilschepen *Nord-America*, *Teresa Lovica*, *Sacré-Coeur*, *Tamaija* en de schoener *Gabrielle*. De teraardebestelling der lijken gaat zeer langzaam in zijn werk ten gevolge van den ondraaglijken stank.

Men merkt met verwondering de totale afwezigheid van vliegen en mieren bij de lijken op.

„Le Prêcheur" is door de zee verzwolgen, men vreest voor eene aardverzwakking.

De geneesheeren, belast met het vaststellen van de identiteit der lijken, zeggen, dat vele inwoners geheel tot ach verbrand moeten zijn, waaruit men het beperkte getal van teruggevonden lijken verklaart.

Men bewaakt de omstreken van St. Pierre zeer gestreng, daar reeds op verscheidene plaatsen plundering geconstateerd is.

Dezen morgen werd in de kathedraal van Fort de France een lijkdienst gehouden voor de zielerust der slachtoffers van de ramp. De plechtigheid was aangrijpend en werd bijgewoond door de civiele en militaire autoriteiten en de états-major van den Franschen kruiser *Suchet*, een Duitschen *Falke* en den Deenschen *Walkyrie*.

FORT DE FRANCE 15. St. Pierre is gemakkelijker te bereiken. De vertegenwoordigers der handelshuizen zijn gemachtigd tot het doen van opgravingen om voor hen belangrijke stukken te zoeken. Een 1300 tal lijken is verbrand. In de kathedraal van Le Monilage heeft men zeer weinig lijken gevonden. De heilige vaten waren ongeschonden; zoo ook het Lieve-Vrouwe-beeld, dat de portiek der kerk bekroonde. Het volk beschouwt deze feiten als miraculeus. Een Engelsche officier wordt beschuldigd een gouden kelk gestolen te hebben; hij zal bij zijne aankomst te Ste. Lucie aangehouden worden. Er zijn 50 plunderaars aangehouden en tot 5 jaar gevangenisstraf veroordeeld; twee, die trachten te ontvluchten, zijn door de schildwachten doodgeschoten. Het strand der golf van St. Pierre heeft 30 M. op de zee gewonnen. In eene zaal van het hospitaal ziet men een stapel verwrongen ijzeren bedden, maar geen spoor van vuur. Dit doet te meer vermoeden, dat een ontzettende gas- en luchtverplaatsing veroorzaakt is. Dat zwavelhoudende gas heeft eene vergiftiging en eene ontploffing teweeggebracht, waardoor men de opzwellingen der lijken verklaart. De uitwendige brandwonden zijn veroorzaakt door den daarop gevolgden vuurregen; eindelijk kwam een regen van steenen, waarvan sommige de grootte van een appel hadden. De vuurregen is gevallen tot op 200 M. van Le Carbet, de huizen zijn in die plaats bijna alle vernield. Eenige gebouwen zijn onbeschadigd, maar hunne inwoners zijn verstikt teruggevonden. Men vond het lijk van een man op jaren met de teugels van de voor een rijtuig gespannen paarden in de hand. Bij hem stond een kleine jongen in kalme houding. Veel bronzen en zilveren geld werd in de straten gevonden. De telegraphische toestellen van den kabel zijn meer dan 50 M. ver weggeslingerd.

Tentoonstelling.

Namens het consulaat der Vereenigde Staten ontvingen wij in dank een flink uitgevoerde plaat, waarop de proclamatie van wijlen President MAC KINLEY is afgedrukt, tot uitnoodiging van alle volkeren om deel te nemen aan de Wereldtentoonstelling, welke in de eerste dagen van Mei 1903 in St. Louis zal worden geopend. Het consulaat biedt zich tot verdere informaties aan.

Havennieuws.

De paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* op 11 Juni a. s. naar de Bovenwindsche eilanden vertrekken.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Abel Alvarez, Lorenzo Bor p. a. Michel Bor, Baiz & Co., Jose Biel para entregar á Jose Heres (2), D. M. Curiel, Maria Catita, Jose B. Correa, Bartholemy Diaz, D. de Lima & Co., Josefa A. de Sortillo, Alfredo Donker, J. P. G. Ecker, John Ferreira, Petinela Fandodei para entregar á Maria Lejito, J. & G. Gomez, P. Gorsira?, Domingo A. Hernandez, Rosalia Duen, Jaco Jesuria, Nat. F. Meyer [S.S. „Philadelphia"], M. H. Penso, Cayetano Peñaranda, Rafael Poreda, Guillermo Prince, Felipe Ranjel F., Maraja Vaneiter, Winkel & Zonen.

Aangeteekende stukken: Hernn Borchert eigenaar v|d firma Jones & Borchert, August Schumann Heink [S.S. „Canadia"].

Aruba.

De Directie der goudmijnen op Aruba heeft den Gouverneur onzer kolonie, ter herinnering aan diens bezoek, een fraai gewerkt doosje aangeboden, met een stuk gedegen goud — een zoogenaamde pepita — ter waarde van ± f 400.

Dit kostbaar, vorstelijk geschenk werd welwillend aangenomen.

Ingezonden Mededeelingen.

Buitenland.

VREDE!

Londen viert feest. De klokken luiden, het volk juicht en jubelt. De menigte omringt het rijtuig van Eduard VII en dringt zoo geweldig, dat de paarden nederstorten en de koning te voet moet verder gaan; een tot dusverre ongekende soort van triumftocht. „Vragen wij niet aan wiens zijde de overwinning wordt gevierd, verheugen wij ons slechts over den vrede tusschen Engeland en Transvaal. Want de vrede is er, al scheen het ongeloofelijk aan Oom Paul, dr. Leyds en aan alle Boerenvrienden. De officieele mededeeling van de onderteekening werd op 31 Mei des namiddags in Londen ontvangen aan het ministerie van oorlog en des avonds aan den Koning en de leden van het kabinet medegedeeld. Twijfel is er dus niet meer mogelijk. Engeland haalt weer adem, alsof het aan een dreigend gevaar ware ontsnapt.

De voorwaarden tot den vrede zijn tien in getal en een ieder zal overtuigd wezen, dat de Boeren dergelijke voorwaarden veilig konden onderteekenen zonder zich te vernederen.

1°. De Boeren zullen de wapenen nederleggen en Koning Eduard als souverein erkennen.

2°. Alle Boerengevangenen, die zich buiten Afrika bevinden, en zich britsch onderdaan verklaren, kunnen terugkeeren naar hun vaderland.

3°. De Boeren, die terugkeeren, zullen niet worden beroofd noch van hun vrijheid, noch van hun bezittingen.

4°. Voor schade toegebracht gedurende den oorlog behoeft geen vergoeding te worden gegeven, tenzij die schade werd veroorzaakt in strijd met het oorlogsrecht, of als zoodanig is opgegeven voor het teekenen van het verdrag.

5°. In de openbare scholen zal het Hollandsch worden onderwezen en bij officieele verdragen gebruikt worden.

6°. De burgers zullen het recht hebben wapens te dragen tot bescherming van have en goed, doch na voorzien te zijn van het verlof door de wet geeischt.

7°. Zoo spoedig mogelijk zal het militaire veranderd worden in een civiel bestuur met afgevaardigden uit het volk als grondslag voor een *eigen bestuur* (autonomie).

8°. De vrijstelling van belasting zal eerst worden gegeven als het zelfbestuur zal zijn vastgesteld.

9°. Onroerende goederen zullen vrij zijn van de belasting ingevoerd om de oorlogskosten te dekken.

10°. In ieder district zal een commissie worden benoemd om den Boeren hun in beslaggenomen goederen terug te geven en hun van het noodzakelijke te voorzien. Engeland zal aan de Boeren 15 millioen pond betalen en met hen leeningen sluiten op hypotheek.

Rome.—*De audiëntie bij Z. H.*—Omtrent de audientie, aan het Nederlandsch Comité door den H. Vader verleend, wordt aan „de Tijd" o. m. het volgende uit Rome geschreven:

De dames der comitéleden toeven voorloopig in de Sala Clementina, waar zij straks op 's Pausen doortocht naar de audiëntiezaal tot den handkus zullen worden toegelaten. Enkele bevoorrechten, die deel van den pauselijken stoet zullen uitmaken, verbeiden in de Troonzaal het oogenblik, dat Z. Heiligheid zijn particuliere vertrekken verlaat. Het zijn—met Mgr. den aartsbisschop—de hoogw. vicarius apostolicus van Suriname Mgr. Wulfingh, en de Monsignori dr. Schaepman en Eijgenraam, allen gedost in den purperen mantel der romeinsche prelatuur, benevens de kamerheeren van Z. H., mr. Van Waterschoot v. d. Gracht en Laane.

De schel uit het particuliere vertrek van Z. H. klinkt, Mgr. de aartsbisschop wordt in particulier gehoor tot den Paus toegelaten en bekomt verlof om zijn gevolg, de hoogeerw. kanunniken Mgr. Van Heukelom en deken Dobbelman, benevens den secretaris Van Schaik en kapelaan Brouwer, aan Z. H. voor te stellen. Weldra wordt een tweede teeken gegeven. De d.d. kamerheer noodigt Mgr. Wulfingh, benevens Mgrs. Schaepman en Eijgenraam uit, hem in 's Pausen vertrek te volgen, waar Z. H. op allerminzaamste wijze zich eenigen tijd met hen onderhoudt.

Z. H. is in witte soutane; omhangen met den rood fluweelen mantel heeft Hij in den leunstoel plaats genomen; met vriendelijken glimlach herinnert de Paus Mgr. Wulfingh aan den vriend zijner jeugd, pater Bernard.

Nog andere Nederlandsche vrienden uit die dagen herinnerde zich de Paus: Theodorus Beelen, den grooten orientalist en schriftuurkenner, later professor te Leuven, den lateren deken van Nijmegen Mgr. Bogaers, beiden zijn studiegenooten. Vervolgens begroet Z. H. Mgr. Schaepman, betuigt hem een nieuw blijk van zijn waardeering te hebben willen geven door diens benoeming tot protonotarius apostolicus, en maakt op vleiende wijze melding van eene voordracht door hem onlangs te Rome gehouden; begroet ook Mgr. Eijgenraam, dien de H. Vader in zijn hoedanigheid van hoofdredacteur van de „Tijd" prijst om zijn verdienstelijken arbeid en wien hij, om de bestendiging daarvan te zegenen en aan te moedigen vriendelijk de hand op het hoofd legt, met de woorden: „Continuez, mon fils, continuez".

Intusschen is de draagstoel, waarin Z. H. naar de audientiezaal gevoerd wordt, voor de deur der pauselijke vertrekken gebracht; — de Paus neemt daarin plaats, de stoet wordt gevormd.— Voorop de leden der edelwacht met getrokken degen, daarna de maestro di Camara en de dienstdoende kamerheeren, onder welke de heeren Van Waterschoot en Laane, de portantina, naast welke Mgr. de aartsbisschop voortschrijdt, gevolgd door Mgr. Wulfingh en monsignori Schaepman en Eijgenraam.

De dames, allen in het zwart gekleed en gesluierd, in de Sala Clementina Z. H. opwachtend, waren diep getroffen, toen Z. H., zonder te zijn aangekondigd, de zaal binnenkwam. Er ging een rilling van ontroering door de menigte. De draagstoel, waarin Z. H. had plaats genomen, werd in het midden der zaal geplaatst, en alle dames werden, één voor één, tot den Paus toegelaten. De dienstdoende Kamerheer, de heer Ernest Laane, las telkens met zachte stem den naam van iedere dame af, die luider stemme werd herhaald door Mgr. den Aartsbisschop. Als een minzame vader vroeg Z. H.: „Que voulez-vouz, mon enfant?" — waarop dan meestal alleen de zegen gevraagd werd voor eigen persoon en voor familieleden. Z. H. legde meermalen met groote minzaamheid beide handen op het hoofd van voor Hem neergeknielde dames, voordat Hij haar zegende.

Nadat de dames allen de „Sala Clementina" hebben verlaten en haar plaatsen in de audientiezaal hebben bezet, vervolgt de Paus zijn tocht. Weldra is de zaal van het Consistorie bereikt, waar Z. H. reeds aan den ingang begroet wordt door de geestdriftvolle toejuichingen en het handgeklap der aanwezigen. De 92 jarige grijsaard verlaat de portantina en beklimt schijnbaar zonder inspanning de zes, zeven treden van den troon, waar hij zich nederzet in den voor hem bestemden zetel. Aan Mgr. den Aartsbisschop, aan Mgr. Wulfing, aan Mgrs. Schaepman en Eijgenraam worden door de dienstdoende wereldlijke kamerheeren aan den voet van den troon ter rechterzijde zetels aangewezen. Voor den troon hadden de comitéleden met hun dames plaats genomen, terwijl een deel der zaal achter eene barrière nog werd bezet door de te Rome nog voor korteren of langeren tijd vertoevende Nederlanders, die door de welwillendheid van Mgr. Van de Wetering aan de audientie konden deelnemen.

Nadat het gejuich, waarmede de Paus was begroet, een einde had genomen, naderde Mgr. de Aartsbisschop aan den voet van den troon Z. H. om in een toespraak uiting te geven aan de gevoelens, waarmede het katholieke Nederland jegens den Stedehouder van Christus bezield is.

Z. H., die, evenals de aanwezigen, meermalen te kennen van zijn instemming met de toespraak van den doorluchtigen spreker had betuigd, nam nu het woord om te zeggen, dat zijn hooge leeftijd hem verbood alles wat hij op het hart had, zoo uit te spreken als hij het wel wenschte, en gaf daarop den Maestro di Camara last, Zijn antwoord voor te lezen. Met duidelijk verstaanbare stem kweet zich Mgr. Bisleti van zijne taak.

Herhaaldelijk gaf Z. H. onder het voorlezen dezer rede door levendige gebaren met de hand te kennen, welke passages hij wenschte vooral te doen doordringen in het hart der hoorders. Zoo bijvoorbeeld waar werd gewag gemaakt van de ziekte van Hare Majesteit onze Koningin en van 's Pausen gebed voor haar volkomen herstel, waar hulde werd gebracht aan de zegenrijke werkzaamheid, door de Nederlandsche bisschoppen sedert bijna een halve eeuw geoefend, waar de oprechte gehechtheid van Nederlands Katholieken aan den H. Stoel werd geprezen......

Daarna vond de plechtigheid van den handkus plaats. Achtereenvolgens knielden de Aartsbisschop, Mgr. Wulfingh, Mgrs. Schaepman en Eijgenraam en na hen alle comité-leden voor Z. H. neder. Voor elk van hen had de Paus een goed en vriendelijk woord, niet zelden een bemerking, die evenzeer getuigde van zijn levendigen en opgewekten geest als zijn waarlijk bewonderenswaardig geheugen. De heer Bosch van Drakenstein, die als kamerheer van H. M. de Koningin werd voorgesteld, genoot de eer van een vrij langdurig onderhoud, bijzonder over de ongesteldheid van H. M. en de goede wenschen door Z. H. te dien aanzien gevormd. Verscheiden leden der Kamers of der Gedep. of Prov. Staten, werden door Z. H. ondervraagd aangaande de staatkundige en andere aangelegenheden des lands; aan huisvaders, met talrijke gezinnen vooral betoonde de H. Vader een welwillendheid, die hun ongetwijfeld een heerlijke herinnering zal doen bijblijven. In één woord: 't was een welsprekend getuigenis van de wijze, waarop de Paus medeleeft met zijn Katholieke kinderen van Nederland.

En de kroon werd aan alles opgezet, toen na een vrij langdurig défilé, —waaraan ook nog door enkele Eerw. geestelijken, Mgr. van Heukelum, Mgr. dr. Jansen, Van Bunnik, deken Mares, van Venlo, deken Dobbelman, de Eerw. heeren Van Erven Dorens in den Haag, Van Schaik, Bult en Brouwer, van Utrecht e. a. werd deelgenomen,—de Paus zich gereed maakte om zelf nog een oogenblik de aanwezigen toe te spreken.

Met helder en krachtig geluid, dat tot in de uiterste hoeken der zaal doordrong, herhaalde de Paus de uitdrukking van zijn levendige vreugde over de tegenwoordigheid van zijn zonen en dochters uit Nederland, zijn dank voor de gevoelens jegens Hem uitgesproken en betoond, zijn diep leedwezen over de ziekte van H. M.

Z. H. stelde zich voor uit de stoffelijke middelen, ter gelegenheid van zijn jubilé hem aangeboden, — het huldeblijk Z. H. geschonken door den aartsbisschop was in wit satijnen beurs, met het wapen van Z. H. versierd — een deel tot stichting van een Ned. College te Rome aan te wenden.

Vervolgens herinnerde de Paus aan lang vervlogen jaren, aan den tijd zijner jeugd, toen hij in den hoogw. generaal der Jesuieten, pater Roothaan, en zijn secretaris, beiden Nederlanders, en zooveel anderen, mannen had leeren kennen en vereeren, die Hem voor ons volkskarakter een levendige sympathie hadden doen opvatten.

Al sprekend scheen de figuur des Pausen zich te verjeugdigen; — schier in niets dacht men aan den ruim negentigjarigen grijsaard, totdat eindelijk een belangstellende wenk van graaf Camilio Pecci wellicht de naaste aanleiding was voor Z. H. om te eindigen. In enkele korte woorden betuigde de Aartsbisschop nog, dat ongetwijfeld geestelijkheid en geloovigen van Nederland zich zullen beijveren, het mogelijke te doen om den door Z. H. uitgesproken wensch te vervullen. En toen verhief zich de Paus van zijn zetel. Met krachtige schouderbeweging wierp Hij den mantel af; — daar stond de blinkend witte gestalte. Z. H. sprak den zegen uit, verliet zijn troon en verdween onder het gejuich zijner kinderen, die hij vol dankbare aandoening achterliet.